

**DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT**

Innhold

1.	Innledning.....	1
2.	Forskrift om registrering	1
2.1	Bakgrunn	1
2.2	Forslag til mindre oppdateringer og endringer	2
2.3	Forslag til fjerning av gebyr	2
2.4	Vurdering av vilkår for registrering og tilhørende sanksjonsbestemmelser	3
2.4.1	Mer om krav til garanti og tilstrekkelig sikkerhet, samt suspensjon.....	3
2.4.2	Mer om forpliktelsen til å holde seg orientert om og overholde salgsorganisasjonenes forretningsregler, omsetnings- og salgsbestemmelser, samt tilbakekall	3
2.4.3	Vurdering av mulig nytt grunnlag for tilbakekall av kjøpergodkjenning	4
2.5	Forslag om å tillate flere kjøpere på samme sted	4
2.6	Forslag om redaksjonell endring av bestemmelser om tilbakekall av kjøpergodkjenning.....	5
2.7	Økonomiske og administrative konsekvenser	5
2.8	Ikrafttredelse	5

1. INNLEDNING

Det følger av havressursloven § 38 at ”Departementet kan i forskrift gje reglar om at den som tek imot fangst som vert lossa eller omlasta frå fartøy, skal vere registrert som mottakar hos Fiskeridirektoratet, og om at den som kjøper fangst i første hand, skal vere registrert som kjøpar hos Fiskeridirektoratet. Det kan fastsetjast vilkår for slik registrering.”

Departementet sender nå på høring forslag til endringer i forskrift av 26. november 2010 nr. 1475 om registrering som kjøper av fangst (kjøperregistreringsforskriften) som er hjemlet i havressursloven § 38. Se vedlegg.

2. FORSKRIFT OM REGISTRERING

2.1 Bakgrunn

Gjeldende regelverk er forskrift av 19. september 1997 nr. 1019 *om registrering som kjøper i første hand av råfisk m.v.* I tillegg er det en egen forskrift som regulerer gebyr i tilknytning til registreringen; forskrift av 19. september 1997 nr. 1016 *om betaling av gebyr for behandling*

av søknad om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v. Disse forskriftene var hjemlet i den tidligere Lov 24. juni 1994 nr 34 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v. Hjemmelsloven ble erstattet av havressursloven i 2009. Forskriftene gjelder imidlertid til de blir opphevet, jf. havressursloven § 68.

Ny forskrift om registrering av kjøper av fangst, med hjemmel i havressursloven ble vedtatt ved kgl. res. 26. november 2010. Forskriften skal erstatte begge de tidligere forskriftene fra 1997.

Fiskeridirektoratet region Nordland videreføres som ansvarlig enhet for registeret. Dette innebærer blant annet at det er regionkontoret som administrerer registeret og som i hovedsak fatter vedtak i første instans når det gjelder registrering. Fiskeridirektoratets hovedkontor er klageinstans der Fiskeridirektoratet Nordland fatter vedtak i første innstans.

Iverksettelsesmyndigheten ble i 2010 lagt til Fiskeridirektoratet da det var behov for oppdateringer i enkelte av deres tekniske systemer før ikrafttreddelsen. Forskriften er imidlertid ikke iverksatt, blant annet på grunn av tekniske utfordringer. På de fire årene etter vedtakelsen har det oppstått behov for enkelte endringer i forskriften. Det er blant annet disse endringene departementet nå sender på høring.

2.2 Forslag til mindre oppdateringer og endringer

Departementet foreslår mindre endringer i ordlyden i forskriften. De mindre endringene er listet opp i det følgende:

- Det foreslås at henvisninger til lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk m.v. (råfiskloven), som er opphevet, endres til den gjeldende; lov 21. juni 2013 nr. 75 om førstehåndsomsetning av villlevende marine ressurser (fiskesalgslagsloven).
- Departementet foreslår å erstatte henvisningene til Fiskeri- og kystdepartementet med Nærings- og fiskeridepartementet.
- Det foreslås at definisjonen av landing i § 2 tredje ledd endres slik at den er harmonisert med forskrift av 6. mai 2014 om landings- og sluttseddel.
- Departementet foreslår at kjøperen i tillegg til de øvrige opplysningene som er listet opp i § 4 første ledd bokstav a også må oppgi e-postadresse. Vi viser i denne sammenheng til landings- og sluttseddelforskriften § 15 hvor det fremgår et krav til elektronisk registrering.
- Det foreslås at det i presiseringen av hva som menes med nøyaktig stedsangivelse i § 4 første ledd bokstav c inntas et krav om å oppgi kommunenummeret til kommunen hvor anlegget er plassert.
- Departementet foreslår videre at det i nytt femte ledd i § 4 inntas at kjøper har plikt til å oppgi bilens registreringsnummer for kjøp foretatt med bil.

2.3 Forslag til fjerning av gebyr

Det har frem til i dag vært knyttet et engangsgebyr på 5 000 kr for å kunne registrere seg som kjøper i første hånd. Departementet foreslår å fjerne dette gebyret. Beløpet antas å være et

hinder for å få de mindre aktørene til å registrere seg. Dette har medført at det foregår salg av fangst i første hånd til kjøpere som ikke er registrert i kjøperregisteret. Departementet mener at det ved fjerning av gebyret legges til rette for at det skal bli lettere å oppnå flere registrerte kjøpere, og dermed bedre ressurskontroll. Fiskeridirektoratet har beregnet inntektene fra gebyret til 225 000 kr i 2012 og 245 000 kr i 2013. Disse beregningene tilsier at det ikke vil få betydelige økonomiske konsekvenser for Fiskeridirektoratets inntekter å fjerne gebyret.

2.4 Vurdering av vilkår for registrering og tilhørende sanksjonsbestemmelser

Etter gjeldende rett, 1997-forskriftens § 3 første ledd bokstav c, er det et vilkår for registrering at fiskekjøperen i søknaden forplikter seg til å holde seg orientert om og overholde salgsorganisasjonens forretningsregler og omsetnings- og salgsbestemmelser som fastsettes i medhold derav, herunder til enhver tid stille den bankgaranti eller tilsvarende sikkerhet som salgsorganisasjonene krever, jf. råfiskloven (nå erstattet av fiskesalgslagsloven). Det er i dag knyttet sanksjonsbestemmelser til vilkåret; i form av suspensjon fra kjøpergodkjenning for manglende sikkerhet og bortfall av registrering ved øvrige brudd på forretningsreglene m.v.

2.4.1 Mer om krav til garanti og tilstrekkelig sikkerhet, samt suspensjon

I forskriften fra 2010 er kravet om garanti og tilstrekkelig sikkerhet videreført. Kravet følger imidlertid av suspensjonsbestemmelsen og ikke av vilkårsbestemmelsen.

Departementet foreslår å gjeninnta kravet om sikkerhet og garanti i vilkårsbestemmelsen for å synliggjøre dette kravet for kjøperne. Dette innebærer ingen realitetsendring av forskriften fra 2010, kun en redaksjonell endring. Videre foreslår departementet at salgslagene selv skal kunne oppheve suspensjonen fra kjøperregisteret når tilstrekkelig sikkerhet for betaling er stilt. Bakgrunnen for forslaget er at departementet ønsker å sikre en så rask og effektiv oppheving av suspensjonen som mulig. Å legge dette til salgslagene er også en videreføring av gjeldende rett, men en endring fra 2010-forskriften hvor dette var lagt til Fiskeridirektoratet.

2.4.2 Mer om forpliktelsen til å holde seg orientert om og overholde salgsorganisasjonenes forretningsregler, omsetnings- og salgsbestemmelser, samt tilbakekall

Etter gjeldende regler i 1997-forskriften kan kjøpergodkjenning kalles tilbake dersom kjøperen ikke overholder salgslagets forretningsregler, omsetnings- og salgsbestemmelser. Dette er ikke videreført i 2010-forskriften. En ikrafttredelse av 2010-forskriften uten endring på dette punktet vil derfor innebære en endring fra gjeldende rett.

Flere hensyn taler både for og i mot å eventuelt gjeninnta en slik tilbakekallelseadgang.

På den ene siden er det salgslagene som ensidig fastsetter denne typen bestemmelser. Det kan reises spørsmål ved om det prinsipielt er riktig at brudd på disse bestemmelsene da skal føre til at kjøperen ikke lenger kan utøve sin forretningsvirksomhet gjennom kjøp i første hånd gjennom salgslagene, men at kjøper henvises til annenhåndsmarkedet for å skaffe seg råstoff.

På den annen side er disse reglene viktige for å etablere like konkurranseforhold mellom kjøperne, og for å sørge for ryddige forhold i førstehåndsomsetningen. Det kan tale for at den kjøper som for eksempel grovt eller gjentatte ganger overtrer bestemmelsene, og dermed viser at vedkommende ikke vil tilpasse seg disse reglene, bør kunne rammes av et midlertidig tilbakekall av kjøpergodkjenningen. En slik mulighet vil virke preventivt overfor kjøperne, og dermed medvirke til at bestemmelsene overholdes.

I denne forbindelse viser departementet til at hjemmelsgrunnlaget for kjøperregistreringsforskriften i havressursloven, som 2010-forskriften er hjemlet i, er et annet enn hjemmelsgrunnlaget til 1997-forskriften.

Dersom det skal gjeninnføres en slik tilbakekallelsesadgang kan dette inntas i forskriften § 8 første ledd bokstav b, ved at henvisningen til bokstav a-c fjernes. I så fall bør Fiskeridirektoratet sentralt fatte vedtak i første instans, i tråd med gjeldene rett, mens Nærings- og fiskeridepartementet vil være klageinstans. Vedtaksmyndigheten kan innarbeides i § 12 om vedtakskompetanse.

Departementet ber om høringsinstansenes uttalelse til dette.

2.4.3 Vurdering av mulig nytt grunnlag for tilbakekall av kjøpergodkjenning

På samme måte som for brudd på forretningsreglene, omsetnings- og salgsreglene er det et spørsmål om kjøperens brudd på regler fastsatt i eller i medhold av havressursloven skal kunne føre til midlertidig eller permanent tilbakekall av kjøpergodkjenningen. En slik sanksjonsmulighet vil innebære et nytt tilbakekallingsgrunnlag både i forhold til gjeldende rett i 1997-forskriften og i forhold til forskriften av 2010.

En slik bestemmelse kan være formålstjenelig i arbeidet mot fiskerikriminalitet. Denne formen for kriminalitet er i mange tilfeller alvorlig miljøkriminalitet med potensielt stor skadevirkning dersom det er av betydningsfullt omfang. Dette kan tilsi at det er behov for effektive virkemidler utover anmeldelse og forfølgelse gjennom politi- og påtalemyndigheten og fremfor domstolene.

Et problem med en slik form for sanksjon er at den ofte vil ramme også de ansatte ved bedriften, i tillegg til bedriften som sådan. Dette gjelder også på fartøysiden, og medfører at det ofte vil være vanskelig å nytte tilbakekall, selv et midlertidig tilbakekall, som reaksjonsform.

Det kan også hevdes at tilbakekall på grunnlag av brudd på regler fastsatt i eller i medhold av havressursloven, ligger noe fjernere fra selve kjøpervirksomheten enn brudd på salgslagenes bestemmelser. Begge disse forhold kan tilsi at man er tilbakeholden med å nytte tilbakekall som reaksjonsform i de tilfellene vi diskuterer her.

Departementet ber på denne bakgrunn om høringsinstansenes uttalelse til spørsmålet om forskriften bør gi hjemmel for å kalle tilbake en kjøpergodkjenning, midlertidig eller permanent, dersom kjøperen har begått brudd på regler fastsatt i eller i medhold av havressursloven. Dette kan eventuelt være kvalifisert til å omfatte grove eller gjentatte brudd. Dersom det skal innføres en slik tilbakekallingsmulighet kan dette inntas som ny bokstav c i § 8 første ledd, slik: ”Kjøper eller representant for kjøper grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av havressursloven. På samme måte som ved tilbakekall for brudd på forretningsvilkår m.v. bør Fiskeridirektoratet sentralt fatte vedtak i første instans og Nærings- og fiskeridepartementet være klageinstans

2.5 Forslag om å tillate flere kjøpere på samme sted

Det har tidligere vært et krav om at det bare kan registreres én kjøper ved samme anlegg eller sted. Departementet foreslår å endre dette ved å fjerne begrensningen knyttet til sted. En slik

lemping vil gjøre det lettere for flere å registrere seg som kjøper. Fiskeridirektoratets behov for kontroll med kjøperne anses tilstrekkelig ivaretatt med begrensningen på antall registrerte kjøpere på hvert anlegg. Fiskeridirektoratet vil fortsatt ha mulighet til å gi dispensasjon til flere kjøpere også ved anlegg. Dette vil typisk gjelde tilfeller hvor det landes både pelagisk og hvitfisk ved samme anlegg.

2.6 Forslag om redaksjonell endring av bestemmelser om tilbakekall av kjøpergodkjenning

I kjøperregistreringsforskriften som ble vedtatt i 2010 er det to bestemmelser om tilbakekall av kjøpergodkjenning. Det er én bestemmelse for tilbakekall ved inaktivitet og én for tilbakekall ved brudd på vilkår eller plikter. Departementet foreslår at disse samles i én ny bestemmelse (§8) og at ordlyden endres noe. Departementet foreslår at det i bestemmelsens første ledd bokstav a går frem at registreringen som kjøper kalles tilbake dersom kjøper ikke har kjøpt fangst i første hånd de siste 12 måneder. Det foreslås også at registrering som kjøper kan kalles tilbake dersom kjøper ikke fyller vilkårene i § 4 første leddbokstav a – c. Vedtak om tilbakekall kan gjøres midlertidig. Det vises til vurderingen over hva gjelder de materielle endringene av muligheten til å tilbakekalle kjøpergodkjenningen, samt temaene departementet hører uten å ha innarbeidet i forslaget til ny forskrift.

2.7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Etter departementets vurdering vil de økonomiske og administrative konsekvensene i forbindelse med de konkrete forslagene til endringer i forskriften om kjøperregistrering være begrenset. Hovedutslaget kommer i forbindelse med bortfall av inntekter fra registreringsgebyret. Fiskeridirektoratet beregnet disse inntektene til 225 000 kr i 2012 og 245 000 kr i 2013. Bortfallet av inntektene vil måtte dekkes innenfor Fiskeridirektoratets alminnelige budsjettramme. Det oppnås videre en forenkling for næringsdrivende ved at gebyret og forskrift av 19. september 1997 nr. 1016 *om betaling av gebyr for behandling av søknad om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v.* faller bort.

Dersom forskriften skal utvides med de tilleggselementene som også sendes på høring vil dette innebære at Fiskeridirektoratet og Nærings- og fiskeridepartementet vil kunne få flere enkeltsaker å behandle. Tilbakekall for brudd på bl.a. forretningsregler er en videreføring av det som i dag er gjeldende rett og vil ikke gi ytterligere økonomiske eller administrative konsekvenser fra dagens situasjon. Tilbakekall for brudd på havressursloven vil være et nytt virkemiddel som vil kunne generere flere enkeltsaker til behandling i Fiskeridirektoratet og i Nærings- og fiskeridepartementet. Det utvidede sakstilfanget vil måtte håndteres innenfor de alminnelige rammene begge steder.

For Fiskeridirektoratet vil muligheten kunne være kostnadsbesparende ved at man kan slå ned på fiskerikriminalitet uten å gå veien om politi- og påtalemyndighet med eventuell etterfølgende domstolsbehandling. En tilbakekalling av kjøperregistrering innebærer imidlertid betydelige økonomiske konsekvenser for dem det gjelder og det er grunn til å anta at de som eventuelt får kjøperregistreringen tilbakekalt vil forfølge et slikt vedtak så langt det lar seg gjøre for vedkommende.

2.8 Ikrafttredelse

Departementet legger opp til at forskriften skal tre i kraft 1.1.2015.